

Европейски съюз

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ОПАК, Експерти в действие
Оперативна програма
„Административен капацитет“

СЕКТОР ТУРИЗЪМ

- АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ И КОНТРОЛ
- ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА СТРУКТУРИТЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО С ПУБЛИЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

ПРОЕКТ

„Гражданското общество за прозрачност на държавната и общинска политика по южното Черноморие“

Бургаска Регионална Туристическа Асоциация
www.brta.eu

Проектът „Гражданското общество за прозрачност на държавната и общинска политика по южното Черноморие“ се изпълнява от Бургаска Регионална Туристическа Асоциация по Оперативна програма „Административен капацитет“ - схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO002/08/1.2-02 „Гражданското общество – повече идеи за прозрачност и достъпност на държавната администрация“, приоритетна ос 1 „Добро управление“, подприоритет 1.2. „Прозрачна и почтена държавна администрация“.

Основната тематика на проекта е липсата на възможности за пряка и ефективна комуникация между институциите на публичната администрация, от една страна, и структурите на гражданското общество, от друга. В резултат от това са констатирани редица негативни следствия като:

- ✦ Непрозрачност в работата на администрацията
- ✦ Създаване на предпоставки за корупция
- ✦ Неефективно функциониране на институциите
- ✦ Липса на обществено доверие

Обща цел на проекта е: Подобряване на механизмите за контрол, постигане на прозрачност и отчетност в работата на държавната, областната и общинската администрация в района на южното Черноморие.

Специфичните цели на проекта са: Утвърждаване на партньорството между структурите на гражданското общество и администрацията в района на южното Черноморие за засилване на гражданския контрол и мониторинг, за превенция на корупцията и повишаване на отчетността в администрацията; Повишаване на публичността и информираността относно административното „отваряне“ на администрацията; Повишаване на общественото доверие в държавните и общински институции.

Проектът предвижда постигането на своите цели и удовлетворяване на нуждите на целевите групи чрез отделни и логически свързани дейности, като подходът е ефективно решаване на проблемите на регионално ниво, така че ефективността на дейностите и съответно ползите за целевите групи да са максимално конкретни. Дейностите по проекта целят идентифициране на основните проблемни области и съответно области, в които е необходимо по-добро сътрудничество, създаване на инструментариум за сътрудничество, по-добра подготвеност на гражданското общество и предизвикване на обществен диалог. Създаването на ефективен механизъм и подобряване разбирането на законодателството и механизмите за работа на администрацията от една страна ще възстановят общественото доверие в нея, а от друга страна ще създадат по-активно гражданско общество, което да решава проблемите в района на южното Черноморие.

Основни дейности:

- ✦ Анализ на работата на администрацията в района на южното Черноморие и Стратегия за участие на СГО;
- ✦ Създаване на система за обмен на информация, събиране и преpraщане на сигнали и интернет форум;
- ✦ Повече информация за широката публика за важните проблеми и законодателството за района;
- ✦ Серия от кръгли маси за проблемите на ефективното и прозрачно управление в района.

Административно наказателна отговорност и контрол

Административната отговорност, наричана административнонаказателна отговорност, е осъществяване на санкции, предвидени за виновно неизпълнение или лошо изпълнение на административноправни задължения.

Административнонаказателната отговорност играе важна роля за укрепване и усъвършенстване на законността в областта на държавното управление.

Налагането на административни наказания се включва в триединното правомощие на администрацията да организира и ръководи, да контролира изпълнението на административноправни задължения и да санкционира при неизпълнение на тези задължения.

Административната отговорност се базира на няколко принципа:

- всяко едно административно нарушение и съответстващото му наказание трябва да бъдат установени в правна норма, издадена преди неговото извършване;

- налаганите санкции трябва да бъдат адекватни на проявената неправда, да съответстват на степента на обществената опасност на деянието, на субективната ангажираност на нарушителя и личното му положение;

- недопустимо е налагането на повторно наказание за едно и също деяние;

- административното наказание може да се наложи само заради проявена лична вина при извършване на наказуемото деяние;

- административната отговорност е израз на временен укор спрямо виновното лице, което не подронва положението му на добър гражданин на обществото, нито пък дава основание да се уронва неговият престиж.

Закона за туризма (ЗТ) предвижда три контролни органи – председателят на Държавната агенция по туризъм (ДАТ), председателят на Комисията за защита на потребителите (КЗП) и кметове на общини. Всеки от посочените органи има специфични контролни правомощия, изрично регламентирани в ЗТ.

Контролът по ЗТ може да се раздели условно на превантивен и последващ. Превантивен контрол се извършва от председателя на ДАТ чрез процедурата по регистриране на туроператори и туристически агенти и чрез процедурата по категоризиране на туристическите обекти. Подобен контрол имат и кметовете на общини по отношение категоризирането на туристическите обекти, определени по вид и категория в ЗТ. Последващ контрол се извършва от председателя на КЗП и от кметовете на общини. Последните при този вид контрол имат сравнително по-ограничени правомощия в сравнение с тези на председателя на КЗП.

Длъжностни лица, оправомощени от посочените по-горе органи имат право:

1. да извършват проверки на място и по документи;

2. на свободен достъп в подлежащите на контрол туристически обекти;

3. да изискват документи, данни, сведения, справки и други носители на информация от контролираните лица, като не разгласяват информацията, представляваща служебна или търговска тайна, станала им известна при или по повод изпълнение на служебните им задължения;

4. на достъп до всички документи, свързани пряко или косвено с нарушение на този закон или на законодателството на държавите - членки на Европейския съюз, въвеждащи изискванията на Директива 90/314/ЕИО на Съвета за туристическите пътувания с обща цена, независимо от формата на документа;

5. да разпоредят на всяко лице да предостави сведения за нарушения по т. 4, които са му известни;

6. да дават задължителни предписания за отстраняване на несъответствията и нарушенията по закона;

7. да привличат експерти в съответната област, когато за проверката се изискват специални знания или умения;

8. да налагат глоби и имуществени санкции.

Обект на контрол са туристическите обекти, посочени в чл. 3, ал. 3 от ЗТ: средствата за подслон (хотели, мотели, вилни и туристически селища); местата за настаняване (пансиони, почивни станции, семейни хотели, самостоятелни стаи, вили, къщи, бунгала и къмпинги); заведенията за хранене и развлечения (ресторанти, заведения за бързо обслужване, питейни заведения, кафе-сладкарници и барове); местата за упражняване на туроператорска и туристическа агентска и информационна дейност; плажовете - плажове към естествени водни обекти (морски, речни и езерни) и плажове към изкуствени водни обекти (язовирни и към плувни басейни); ски-пистите - ски-писти за алпийски ски и сноуборд и ски-писти за ски-бягане; центровете и местата за предлагане и потребление на допълнителни туристически услуги: балнеоложки, спортни, развлекателни и др.; туристическите хижи (туристически хижи, туристически учебни центрове и туристически спални) и заведения за хранене, прилежащи към туристическите хижи (туристически столови, туристически бюфети и туристически столови със сервитьорско обслужване).

Сред туристическите обекти са изброени и музеите, резерватите, паметниците на културата и на историческото наследство по Закона за паметниците на културата и музеите, както и културните институти по Закона за закрила и развитие на културата и националните паркове, природните паркове, резерватите, поддържаните резервати, защитените местности и природните забележителности по Закона за защитените територии. Върху тези обекти обаче, макар и с доказано безспорно значение за туризма и формирането на качествен и устойчив туристически продукт, ЗТ не създава възможност за

упражняване на контролни правомощия от страна на контролните органи по закона, тъй като ЗТ не въвежда изисквания към тях. Това, разбира се не се отнася за разположените на тяхна територия хотели, хижи, заведения за хранене и развлечения.

Същинският контрол по ЗТ е последващият контрол – наименован така, поради факта че се осъществява върху категоризирани туристически обекти и върху дейността на регистрирани туроператори и туристически агенти. Реализира се чрез извършване на проверки на място в туристическия обект. Първият етап на проверката приключва с акт за констатиране на фактическото състояние в обекта - констативен протокол, а ако е налице административно нарушение – с акт за установяването му. Административно нарушение е това деяние (действие или бездействие), което нарушава установения ред на държавното управление, извършено е виновно и е обявено за наказуемо с административно наказание, налагано по административен ред (чл. 6 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН)). Актовете за установяване на административните нарушения се съставят от длъжностни лица, определени от председателя на Комисията за защита на потребителите, или от длъжностни лица на общинската администрация, определени от кмета на съответната община.

Вторият етап от проверката – издаването на акт за реализиране на административно-наказателната отговорност на контролираното лице, е правомощие на посочените по-горе органи. Административните наказания се налагат с цел да се предупреди и превъзпита нарушителят към спазване на установения правен ред и се въздейства възпитателно и предупредително върху останалите граждани (чл. 12 от ЗАНН). В зависимост от вида на административната принуда се издава индивидуален административен акт (заповед) или правораздавателен акт (наказателно постановление), като в определени случаи е възможно кумулирането на двете мерки. Наказателните постановления се издават от председателя на Комисията за защита на потребителите или от оправомощени от тях длъжностни лица, съответно от кмета на общината или от оправомощени от него длъжностни лица.

Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на ЗАНН.

За неспазване разпоредбите на Закона за туризма и наредбите, приети на негово основание, се налагат принудителни административни мерки. Закона за туризма въвежда следните принудителни административни мерки:

- *понижаване категорията на туристически обекти;*
- *прекръпяване категорията на туристически обекти;*
- *временно затваряне на туристически обект;*
- *заличаване регистрацията за извършване на туроператорска и/или туристическа агентска дейност*

Принудителните административни мерки се налагат в предвидените от ЗТ случаи с цел да се предотврати или ограничи вредоносния ефект на констатирано административно нарушение. Тяхната основна цел е неутрализиране на вредите, които нарушението може да причини. Принудителните административни мерки се явяват важна правоохранителна мярка. Те са вид административна принуда, но не са административно наказание. Административните мерки биват три вида: 1. превантивни; 2. преустановителни; и 3. възстановителни.

Въведените в ЗТ принудителни административни мерки имат характер на превантивни, чиято цел е да предотвратят извършването на административно нарушение и вредното въздействие от него и преустановителни, които се налагат когато нарушението вече е започнало и имат за цел възможно най-бързо и пълно да преустановят неговото продължаване, а следователно и възможността то да причини вреди.

Актовете по прилагане на принудителните административни мерки се издават, обжалват и изпълняват по реда, установен от Административнопроцесуалния кодекс.

Административното наказание представлява предвидена в закон санкция, налагана по административен ред за извършено административно нарушение, която принуждава нарушителя да претърпи определено от закона увреждане на негови материални или други интереси и има за цел да окаже предупредително и възпитателно въздействие върху него и останалите членове на обществото.

Законът за туризма въвежда следните състави на административни нарушения, за които предвижда налагането на административни наказания – глоба или имуществена санкция:

А) към туроператорите и туристическите агенти:

- За извършване на туроператорска или туристическа агентска дейност, без удостоверение за регистрация;
- За туроператор или туристически агент, който при осъществяване на своята дейност сключи договор с нерегистриран туроператор или туристически агент, с лице, извършващо туристическа дейност в некатегоризиран туристически обект, с нелицензиран превозвач, с екскурзовод, планински водач, ски-учител, аниматор, с лице, предлагащо водни, летателни и други туристически услуги с повишен риск за потребителя, което не притежава съответната професионална квалификация и опит;
- За туроператор или туристически агент, който не издаде или не предостави туристически ваучер на туриста;
- За туристически агент, който издаде собствен туристически ваучер;
- За туроператор или туристически агент, който издаде или предостави

туристически ваучер, несъдържащ всички задължителни реквизити;

- За туроператор или туристически агент, който извършва дейност с персонал, който няма изискващото се образование, езикова квалификация и стаж или лицето, което осъществява функциите по управление на туроператорската или туристическата агентска дейност няма изискващото се образование, езикова квалификация и стаж или извършва дейност в помещение, което не отговаря на нормативните изисквания;

- За туроператор или туристически агент, който не поставя удостоверение за регистрация на видно място в туристическия обект;

- За туроператор, който наруши разпоредбите на чл. 27, ал. 4 (посочва реда за сключване на договор при организирано детско и ученическо туристическо пътуване), чл. 28 (въвежда изискване за предоставяне на предварителна информация на туриста относно организираното туристическо пътуване с обща цена), чл. 29 (поставя изискване за предоставяне в писмена форма на потребителя всички условия на договора преди неговото сключване), чл. 30, ал. 2 (въвежда изискване за сключване на договора за организирано пътуване в писмена форма и предоставяне на екземпляр от него на потребителя), чл.30, ал. 3 (посочва реквизитите на договора), чл. 30а (определя условие за провеждане на организирано детско и ученическо туристическо пътуване с обща цена само през светлата част на денонощието), чл. 30б (поставя изискване при организираното детско и ученическо туристическо пътуване с обща цена, което се извършва с автобусен превоз, на децата и учениците да е осигурява не по-малко от 8 часа нощувка на денонощие в категоризиран туристически обект) и чл. 33 (въвежда изискване информацията, която се предоставя на потребителя да бъде и на български език);

- За туроператор, който не сключи договор за застраховка по чл. 42 от ТЗ;

Б) към лица, които извършват хотелиерство и ресторантьорство:

- За хотелиер или ресторантьор, който сключи договор с нерегистриран туроператор, туристически агент, хотелиер или ресторантьор, който няма право да извършва съответната туристическа дейност;

- За предоставяне на туристически услуги в некатегоризиран туристически обект;

- За лицето, което при предоставяне на туристически услуги в туристически обект по чл. 3, ал. 3 не изпълни задълженията си по чл. 3а („чл. 3а (1) Не се допуска отказ от предоставяне на туристически услуги в туристически обекти по чл. 3, ал. 3, както и предоставянето им с по-ниско качество или при по-неблагоприятни условия, основани на признаците по чл. 4, ал. 1 от Закона за защита срещу дискриминацията. (2) Лицата, предоставящи туристически услуги в туристически обекти по чл. 3, ал. 3, са длъжни да обявяват техните цени в еднакъв размер спрямо всички туристи, като не се допуска различно третиране на туристите или поставянето на част от тях в по-неблагоприятно

положение спрямо друга част от тях, основани на признаците по чл. 4, ал. 1 от Закона за защита срещу дискриминацията. (3) Изискванията на ал. 2 се прилагат и в случаите, когато обявените цени на туристическите услуги се посочват в Интернет, в рекламни и търговски брошури и издания, както и в радио- и телевизионни предавания.”).

- За предоставяне на туристически услуги в категоризиран туристически обект с по-ниско качество от изискваното за притежаваната категория;

- За хотелиер, който при извършване на хотелиерство в средство за подслон не води заверен от съответната община регистър за настанените туристи, за реализираните нощувки и за гражданството на туристите;

- За лицето, което при извършване на хотелиерство в място за настаняване или туристическа хижа не води заверен от съответната община регистър за настанените туристи, за реализираните нощувки и за гражданството на туристите;

- За лице, което предоставя туристически услуги в туристически обект по чл. 3, ал. 3, т. 1, 2, 3, 5, 6 и 10 от ЗТ, в който на видно място не е поставено удостоверение за утвърдена категория или временно удостоверение за открита процедура за категоризиране;

- За лицето, което постави надпис в нарушение на чл. 55, ал. 2 („надписите за вида, наименованието и категорията на туристическите обекти не трябва да въвеждат в заблуждение туриста”) или предостави невярна информация за вида, наименованието и категорията на туристическия обект;

- За хотелиер или ресторантьор, който не изпълни задължението си по чл. 46, т. 4 (да постави в близост до входа на туристическия обект табела и информация за фирмата и седалището на търговеца; работното време на туристическия обект - за заведенията за хранене и развлечения; и името и фамилията на лицето, управител на обекта) или по чл. 47 (който посочва изискванията относно обявяването на цените на нощувките, за лист и карт менюто).

В) към туроператорите и туристическите агенти към лицата, които извършват хотелиерство и ресторантьорство:

- За недопускане на длъжностно лице от контролните органи в подлежащите на контрол обекти или не предостави на контролните органи документи или информация;

- За неизпълнение на задължението за отразяване на промяна в обстоятелствата в случаите на настъпила промяна в собственика или в наемателя на туристическия обект);

- За нарушения на наредбите по прилагането на закона;

- За неизпълнение на разпореждане по чл. 64, ал. 2, т. 5 и ал. 4 от ЗТ

Г) към длъжностни лица:

- За неизпълнение на задължение по Закона за туризма;

- За неизпълнение на задълженията за предоставяне на информация в Държавната агенция по туризъм по Единната система за туристическа информация.

Закона за туризма е разпределил контролните правомощия между посочените по-горе органи, както следва:

Председателят на Комисията за защита на потребителите извършва последващ контрол за спазване на изискванията към туроператорите и туристическите агенти; за категоризация на туристическите обекти - по чл. 3, ал. 3, т. 1, 2, 3, 5, 6 и 10; и на чл. 3а.

Председателят на Комисията за защита на потребителите в резултат на контрола:

„налага глоби и имуществени санкции и принудителна административна мярка временно затваряне на туристически обект по чл. 3, ал. 3, т. 1, 2, 3, 4 и 10, в случаите на:

а) извършване на туроператорска или туристическа агентска дейност без удостоверение за регистрация;

б) предоставяне на туристически услуги в некатегоризиран туристически обект по чл. 3, ал. 3, т. 1, 2, 3 и 10 или в обект, на който не е издадено временно удостоверение за открита процедура за категоризиране;

в) повторен отказ на достъп до проверявания туристически обект от лицето, извършващо дейността в обекта, или повторен отказ за предоставяне на изисканите за проверката документи;“

Принудителната административна мярка се налага до отстраняване на констатираното нарушение.

Председателят на Комисията за защита на потребителите в 7-дневен срок уведомява председателя на Държавната агенция по туризъм за наложените от него глоби и имуществени санкции и за наложената принудителна административна мярка за вписването им в Националния туристически регистър.

Кметовете на общините извършват контрол за спазване на изискванията за категоризация на категоризираните от тях туристически обекти по чл. 3, ал. 3, т. 1, 2 и 3, посочени в чл. 45, ал. 1, т. 1 и 3, чл. 46, т. 1, чл. 49, ал. 3 и 4, чл. 50, ал. 5, чл. 53, ал. 1, т. 3 - 6, чл. 56, ал. 1 и 2 и чл. 59, ал. 2.

Кметовете на общините в резултат на контрола:

налагат глоби и имуществени санкции; прекратяват категорията на категоризираните от тях туристически обекти по чл. 3, ал. 3, т. 1, 2 и 3;

и понижават категорията на категоризираните от тях туристически обекти по чл. 3, ал. 3, т. 1, 2 и 3

Председателят на Държавната агенция по туризъм:

заличава регистрацията на лицето, което извършва туроператорска или туристическа агентска дейност; прекратява категорията на категоризираните от него туристически обекти по чл. 3, ал. 3, т. 1, 2, 3, 5, 6 и 10; и понижава категорията на категоризираните от него туристически обекти по чл. 3, ал. 3, т. 1, 2, 3 и 10.

Взаимодействие на туристическите сдружения с държавните и общинските органи

Регламентираните в нормативната база взаимодействия на туристическите сдружения с държавните и общинските органи на управление в нашата страна намират приложение на различни нива на управление и с различна насоченост.

С Постановление № 241 от 07.10.2008 г. /обнародвано в ДВ, бр.89 от 14.10.2008 г./ е създадена Държавно-обществена консултативна комисия по въпросите на туризма. Основното предназначение на комисията е да предлага приоритети за развитието на туризма. За целта:

„Комисията изпълнява следните функции:

1. формулира и предлага приоритетите и политиката за развитие на туризма съгласно Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България;

2. анализира тенденциите на развитието в областта на туризма;

3. проучва и анализира информацията за възникващи проблеми, свързани с туризма, и разработва предложения за тяхното преодоляване;

4. сезира съответните компетентни органи за необходимостта от предприемане на мерки в рамките на техните правомощия;

5. подготвя становища по проекти на нормативни актове, програми и стратегии в областта на туризма и планове за действие към тях;

6. ежегодно отчита дейността си пред Министерския съвет;

7. обсъжда други въпроси в областта на туризма.“

Комисията се състои от председател, заместник-председател и членове, като Председател на комисията е заместник министър-председателят и министър на външните работи. Заместник-председател на комисията е председателят на Държавната агенция по туризъм. Членове на комисията са:

- министърът на регионалното развитие и благоустройството
- министърът на транспорта

- министърът на финансите
- министърът на околната среда и водите
- министърът на икономиката и енергетиката
- министърът на вътрешните работи
- министърът на културата
- началникът на политическия кабинет на заместник министър-председателя и министър на външните работи
- председателят на Националната конфедерация на туристическата индустрия (НКТИ)
- председателят на Съюза на българската туристическа индустрия (СБТИ)
- председателят на Съюза на инвеститорите в туризма (СИТ)
- председателят на Националното сдружение на общините в Република България
- трима представители на туристическия бранш, които да бъдат определени с консенсус от НКТИ, СБТИ и СИТ.

Създаването на комисията към висшия изпълнителен орган на държавата е израз на значението на туризма, като приоритетен отрасъл на българската икономика. Включването на седем министри като членове на комисията е продиктувано от тясната връзка на туризма с другите отрасли на икономиката и с редица сектори на публичната администрация.

Почти паритетното участие в състава на неправителствени организации и на номинирани от тях членове признава тяхното значение за развитието на туризма и е важен канал на взаимодействие на туристическите сдружения и правителството за определяне и реализиране на приоритетите в българския туризъм.

На по-ниско ниво, към председателя на Държавната агенция по туризъм функционира Национален съвет по туризъм като държавно-обществен консултативен и координационен орган. Председател на Националния съвет е председателят на Държавната агенция по туризъм или оправомощено от него длъжностно лице. Председателят определя представителите на държавата съгласувано с ръководителите на съответните държавни ведомства. Освен това в състава на Националния съвет участват представители на:

- » туристически сдружения, определени при условия и по ред в Правилника за организацията и дейността на Националния съвет по туризъм;
- » сдружения на въздушни, сухопътни и водни превозвачи, определени при условия и по ред в правилника на националния съвет;
- » национално представените сдружения на потребителите в Република

България, определени при условия и по ред в правилника на националния съвет;

» Националното сдружение на общините в Република България.

Председателят на Държавната агенция по туризъм определя броя на членовете на Националния съвет по туризъм, осигурява организационно-техническото му обслужване и издава правилник за неговата организация и дейност.

Общо членовете на Националния съвет за настоящата 2009 година са 40, в т. ч. 17 представители на неправителствени организации в туризма и свързани с него отрасли. Следователно, и на това управленско ниво е създадена нормативна възможност за взаимодействие на неправителствения и публичния сектори в туризма.

Фиксираните в Закона за туризма функции на Националният съвет по туризъм имат съществено значение за българския туризъм, а именно:

1. утвърждава годишната програма за разходване на средствата за държавното финансово подпомагане на развитието на туризма, в т. ч. на годишната програма за национална туристическа реклама;
2. координира осъществяването на националната реклама в областта на туризма;
3. обсъжда разработени концепции и програми за развитие на туризма в страната;
4. дава становища по проекти на нормативни актове и прави предложения за тяхното изменение, допълнение или отмяна;
5. обсъжда въпроси, свързани с изграждането и поддържането на туристическата инфраструктура и привличането на чуждестранни инвестиции в туризма;
6. обсъжда готовността на българските авиопревозвачи за изпълнение на чартърните им програми;
7. обсъжда и анализира подготовката за туристическите сезони и резултатите от тях;
8. обсъжда резултатите от дейността на органите, на които е възложено упражняването на контрол в туризма и свързаните с него дейности, и дава препоръки за подобряване работата на контролните органи;
9. обсъжда въпроси и дава препоръки за подобряване защитата на потребителите на туристически услуги.

Съгласно нормативната уредба към председателя на Държавната агенция по туризъм работят Експертна комисия по регистрация на туроператори и туристически агенти (ЕКРТТА) и Експертна комисия по категоризация на туристически обекти (ЕККТО). Председател на комисиите е председателят на Държавната агенция по туризъм или оправомощено от него длъжностно лице.

В състава на ЕККТО при категоризиране на средства за подслон, места за настаняване, заведения за хранене и развлечения и туристически хижи се

включват с равен брой гласове представители на Държавната агенция по туризъм, от една страна, и представители на национално представените туристически сдружения на хотелиерите и ресторантьорите, от друга страна.

В състава на ЕККТО при категоризиране на плажови и ски-писти се включват с равен брой гласове представители на Държавната агенция по туризъм, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на земеделието и горите, Министерството на околната среда и водите, Държавната агенция за младежта и спорта, от една страна, и представители на национално представените туристически сдружения и други юридически лица с нестопанска цел, имащи отношение към развитието на съответните туристически обекти, от друга страна.

В Правилника за организацията на работа, състава и дейността на Експертната комисия по категоризация на туристически обекти е фиксиран и случая, при който:

„Ако въз основа на представените данни се установи, че съответното сдружение не отговаря на изискванията за национално представено туристическо сдружение или ако за сдружението не се представят данни за национална представителност, председателят на Държавната агенция по туризъм, определя туристическите сдружения, които да участват в заседанията на ЕКРТТА със свои представители, с право на съвещателен глас.“

В състава на ЕКРТТА се включват с равен брой гласове представители на Държавната агенция по туризъм, от една страна, и представители на национално представените туристически сдружения на туроператорите и туристическите агенти, от друга страна. В Правилника за организацията на работа, състава и дейността на Експертната комисия по регистрация на туроператори и туристически агенти е записан аналогичен текст на цитирания по-горе.

Членовете на експертните комисии се определят със заповед на председателя на Държавната агенция по туризъм по предложение на съответното ведомство и сдружение. Организацията на работа, съставите и дейността на комисииите се уреждат с посочените по-горе правилници, издадени от председателя на Държавната агенция по туризъм.

Участието на представители на туристическите сдружения в дейността на комисииите макар и със съвещателен глас позволява да се повишава експертното ниво на работа, да се защитават интересите на законния туристически бизнес и да се предпазва същия от нелоялна конкуренция. Работата в комисииите позволява да се натрупва опит и информация за реалните проблеми в туристическата практика с оглед усъвършенстването на нормативната уредба, в което неправителствените организации активно участват.

Това участие се изразява в съвместни работни групи за създаване на

нови норматвни документи, подготовка на становища и предложения по изменения и допълнения на действащи нормативни документи, обсъждане на проектозаконови в комисиите на Народното събрание. Проблемът е във все още ниската ефективност от взаимодействието в тази област.

Една от съществените характеристики на туристическите дейности е тяхното териториално разпределение. Поради това провеждането на единна държавна политика на областно и местно ниво е важно условие за успешно туристическо развитие.

Съгласно нормативната уредба, *„областният управител провежда държавната политика в туризма на територията на областта, като:*

1. организира съвместно с туристическите сдружения разработването на стратегия и програми за развитието на туризма и координира тяхното изпълнение; стратегията и програмите са част от областния план за регионално развитие и се съставят на основата на националните приоритети за развитие на туризма, както и на местните и регионалните туристически ресурси и нужди;

2. координира с кметовете от областта и с други областни управители в региона реализацията на Националната програма за развитие на туризма.”

Областният съвет за регионално развитие по Закона за регионалното развитие подпомага областния управител в изпълнението на функциите му по този закон.

Органите на местното самоуправление – общинските съвети приемат програми за развитие на туризма на територията на съответните общини в съответствие с приоритетите на националната стратегия и съобразно местните туристически ресурси и потребности.

Програмата за развитие на туризма предвижда мероприятия за:

- » изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища, свързващи курортите с аерогари, жп гари и автогари, както и с паметниците на културата и на историческото наследство;
- » опазване, поддържане и развитие на зелените площи;
- » изграждане на информационни туристически центрове и организация на информационното обслужване на туристите;
- » реклама в страната и в чужбина на туристическите обекти, намиращи се на територията на общината.

Функциите на органите на местната администрация - кметовете на общините включват:

- » създаване и ръководство на консултативни съвети по въпросите на туризма;

- » създаване на общински експертни комисии по категоризиране на туристическите обекти, в чийто състав половината от членовете са представители на туристически сдружения, работещи на територията на съответната община, ако има такива;
- » определяне категорията на туристически обекти по предложение на общинските експертни комисии по категоризиране;
- » създаване и поддържане на регистър на категоризираните туристически обекти на територията на общината;
- » съдействие за рекламата на туристическия продукт на общината;
- » организиране на информационното обслужване на туристите, включително чрез създаване на туристически информационни центрове или бюра;
- » съдействие за поддържането и опазването на природните и културно-историческите обекти на територията на общината;
- » осъществяване на контролни функции съгласно Закона за туризма;
- » съдействие на държавните органи при провеждането на политиката в туризма.

На територията на всяка развиваща туризъм община се създава консултативен съвет по въпросите на туризма по предложение на кмета или на туристическо сдружение. Председател на консултативния съвет е кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице, а в състава му участват равен брой представители на местната администрация, от една страна, и представители на туристически сдружения и други юридически лица с нестопанска цел, имащи отношение към развитието на туризма, сдружения на местния бизнес и на потребителите, от друга страна.

„Консултативният съвет по въпросите на туризма:

1. изработва и предлага на общинския съвет програмата за развитие на туризма;

2. прави предложения и дава становища по въпроси, които са от съществено значение за развитието на туризма на територията на общината, включително за размера на туристическата такса.”

Консултативният съвет по въпросите на туризма взема решенията си с мнозинство повече от половината от общия брой на членовете. Организацията на работа, числеността и съставът му се уреждат с правилник, приет от общинския съвет.

По такъв начин консултативните съвети са ефективна възможност за взаимодействие на местните туристически сдружения и местния бизнес с органите на местното самоуправление и местната администрация за развитието на туризма и най-вече на малкия и средния туристически бизнес.

ОТ НАС ЗАВИСИ!

www.brta.eu

Бургаска Регионална Туристическа Асоциация

8000 Бургас, ул. „Лермонтов“ 52, ет. 2,

тел./факс: 056 841966,

e-mail: brta@brta.eu, brta@abv.bg

Председател на УС: Соня Енилова

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от БРТА и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.